

Domače vesti

Jugoslavanski dan
Prihodnje nedelje se vrši velika proslava Jugoslovenskega dneva na prostorih Slovenskega društvenega doma na Recher Ave., katero prireja Združeni odbor južno-slovenskih Amerikancev. Kot poseben gost bo navzoč Ante Smole, poročevalec pri časnikarski agenciji TANJUG. Javnost se prijazno vabi na obilno udeležbo te priredbe, na kateri bo vse dobro pripravljeno, da se bo posetnikom nudilo najboljšo postrežbo.

Iz bolnišnice
Iz bolnišnice se je vrnil Ivan Jontez, 1107 E. 74 St. V bolnišnici je bil od 19. julija, ko se je moral podvreči operaciji na žolodcu. Zdaj je pod zdravniško oskrbo doma. Želimo mu skořajšnje popolno okrevanje!

Poroke
Prošlo soboto sta se poročila Miss Olga Vesel, hčerka Mr. in Mrs. Anton Vesel, 15317 Daniel Ave., in Mr. Joseph Barbish, sin Mr. in Mrs. Joseph Barbish iz 726 E. 160 St. Poroka se je vršila v cerkvi Marije Vnebovzete. Novoporočca sta se podala na ženitovansko potovanje za dva tedna v Washington, D. C. in Smoky Mountains.

Poročila sta se prošlo soboto Miss Josephine Lipovec, hčerka Mr. in Mrs. Tom Lipovec iz 15407 Daniel Ave., in Mr. John J. Tomšič iz 528 E. 152 St. Poroka se je vršila v cerkvi sv. Jeronijana in mladi par se sedaj nahaja na poročnem potovanju v Washingtonu, D. C.

Na počitnicah
Mr. in Mrs. Cerne iz E. 174 St. sta se podala na počitnice za teden dni v Yellow Stone Park. Želimo jima obilo zabave in srečen povratek!

Dvojčki
Vile rojenice so se prošli četrtek zglasile pri družini Mr. in Mrs. Henry Gorsha na 5615 Carry Ave. in pustile v spomin dvojčka—fantka in deklico, ki bošta delala družbo štiriletnici sestrici Joyce Ann. Dekliško ime matere je bilo Josephine Gorenc ter je hči Mr. in Mrs. Frank Gorenc na 6303 Carl Ave., ki sta sedaj petič postala stari oče in stara mati; mladi oče je pa sin Mr. in Mrs. Frank Gorsha iz Eveletha, Minn., ki sta sedaj trinajstič stari oče in stara mati. Cestitamo!

Pozdravi
Pozdrave iz Denverja in Colorado Springs pošilja Miss Mamie Bokal, ki se nahaja na potovanju po Coloradu. Spotoma je obiskala družino Malovrh v Denverju, odkoder sta se pred kratkim vrnila z obiska njen oče in mati Mr. in Mrs. Anton Bokal. Mnogo zabave in srečen povratek!

Beg iz življenja
S skokom z mostu na Main Ave. si je včeraj dopoldne vzel življenje 47-letni električni inženir John Lester Foley iz Shaker Heights, ki zapušča ženo in dve hčeri. V smrt ga je morda tiralo slabo zdravje.

Rekordna cena za živino v Clevelandu
Včeraj je cena živini v Clevelandu dosegla rekordno višino, ko je bilo prodanih devet krav po \$32.50 za sto funtov žive teže. Prejšnja najvišja cena je bila \$32.00.

CHURCHILL NAPADA DELAVSKO VLADO; ZAHTEVA NOVE VOLITVE

Trdi, da je vlada s socialističnimi reformami spravila deželno na rob propada

LONDON, 4. avgusta—Winston Churchill je danes obtožil delavsko vlado, da je s socialističnimi reformami spravila deželno na rob propada, potem pa je zahteval splošne volitve, da se vrže z vlade "one, ki so se očividno izkazali nesposobne nalog, ki so jim bile poverjene."

Bivši konservativni premier je napad na delavsko vlado vpriporil v govoru pred 60,000 poslusalci pred starodavnim gradom Blenheim. Dejal je med ostalim: "Brez pomigljanja rečem, da si ne bomo pomogli od sedanje nesreče, dokler ne bodo krivci, katerih blazni strah in nesposobnost so nas pahnil v to stanje, poginani z vlade potom glasov naroda."

Nato je vlado obtožil, da je kriva fiaske v zvezi z nacionalizacijo premogovnikov, "brezmišne finančne potratnosti" in da je brezprimerno preveč potrošila za svoje oborožene sile, ako se upošteva pichle rezultate bojne sile. Dejal je dalje, da je kriva, ker ni obvestila Združenih narodov, da Britanija ne more več nositi "bremena žalitev in krivic v Palestini," ter da je izza konca vojne posodila ali potrošila v inozemstvu tri milijarde dolarjev, za kar nima nič pokazati.

Ob času, ko je govoril Churchill, se je premier Attlee nahajal v bližnjem Oxfordu, kjer se je posvetoval z vodilnimi člani kabineta, kakšne predloge se bo stavilo parlamentu prihodnje sredo, da se pride v okoli rastočim ekonomski in finančni krizi.

V Angliji tudi debatirajo o vladni potratnosti
LONDON, 4. avgusta—Prav kakor v Ameriki, kjer se sedaj pere ravno umazano perilo v zvezi z "uradnim veseljačenjem," tako je danes minister javnih del Charles Key pred parlamentom zagovarjal potrošenje 193,064 za zabavo parlamentarcev

Mati, ki je držala tri odrasle otroke kot jetnike, zagovarja svoje postopanje

MINNEAPOLIS, 4. avgusta. — Policija je danes nadaljevala preiskavo glede 72-letne Mrs. Berthe Anderson, ki je skozi mnogo let držala tri svoje otroke kot jetnike na svojem domu. Vsi trije so po osvoboditvi jedli kot volkovi.
Po prvem izpraševanju je bila Mrs. Anderson spuščena na prosto. Oblasti bodo danes odločile, da-li bodo proti nji naperile kako obtožbo.

Stanje treh otrok je prišlo na dan, ko je neki soseđ opozoril policijo, kaj se godi v hiši. V prvem nadstropju je našla 42-letnega Martina, ki je bil obdan z mrežo, kakršno se rabi za kokošnjake. Blizu njega je bil privezan k umazani postelji njegov 38-letni brat Clarence. V podstrešju pa se je nahajala zaprta njuna 35-letna sestra Violet, ki je imela glavo pokrito z žakljevinno.

Vsi so bili tako slabotni, da skoro niso mogli stati na nogah. Mrs. Anderson je policiji rekla, da je otroke držala kot jetnike, ker je hotela vedeti, kje so, potem pa je izzivalno pristavila: "Saj so moji otroci, ali ne?"

in drugih delegacij iz inozemstva.

Ko je neki poslanec vprašal, če vlada ne more ustvariti zvez s tujezemci drugače, kakor da jih zalaga z jedačo in pijačo, je Key odvrnil: "Mar pričakujete, da bo vlada pustila, da bodo lačni po cestah hodili?"

Novi grobovi

LOUIS MESE
Snoči ob 7.30 uri je umrl na svojem domu Louis Meše, stanujoč na 388 E. 162 St. Pogreb oskrbuje Zakrajškov pogrebni zavod. Podrobnosti bomo poročali jutri.

ANTON HLEBES
Pogreb pokojnega Anton Hlebes se bo vršil v sredo zjutraj ob 8.15 uri iz železovega pogrebnega zavoda na 458 E. 152 St. v cerkev Marije Vnebovzete ob 9. uri in nato na pokopališče Calvary.

FRANCES CERNE
Pogreb pokojne Frances Cerne se bo vršil jutri zjutraj ob 9.30 uri iz Grdinovega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Vida in nato bo položena v družinsko grobnico poleg soproga in sina na pokopališču Calvary.

Iz bolnišnice
Dr. Patrick B. Virant, ki je imel svoj urad v poslojpu North American banke na Waterloo Rd. zaprt vsled bolezni, je okreval in sedaj zopet ordinira kot običajno.

Kdo mi more braniti, da storim z njimi, kar se meni zdi prav? Vsi trije otroci so bili pred leti spoznani za duševno nesposobne in sodnija je dala varuštvo nad njimi materi, ki pa je nekaj časa prepustila ta posel sinu Walterju, ki ga bodo oblasti tudi klicale na izpraševanje. Policija išče še štiri nadaljne otroke, katerih se je eden tudi nahajal pod varuštvom matere. O njem je rekla, da se mu je včasih mešalo, da pa se je smel prosto kretati na domu in mu je od časa do časa pustila, da je šel iz hiše.

Oblasti pravijo, da je bil Clarence zaprt na domu 18 let, Martin 15, Violet pa dve leti. Mož starke je umrl leta 1916 in zapustil premoženje, vredno \$50,000. V svoji oporoki je ženi zapustil eno tretjino, ostalo pa se je imelo razdeliti med osem otrok.

Mrs. Anderson je bila med sosedi znana kot versko fanatična ženska, ki je igrala orglje za "evangeliste", ki so prihajali semkaj obdržavat "misijone". Najemnikom v neki hiši, katero lastuje poleg svojega doma, pa je vselej ob božiču dala dva tedna prostega rentna.

SPLOŠNA STAVKA V OBRATIH FORD MOTOR CO. JE PREPREDENA

DETROIT, torek, 5. avgusta. — Richard T. Leonard, podpredsednik CIO unije avtinių delavcev in unijski direktor pri Ford Motor Co., je danes ob 2:22 zjutraj naznanil, da se stavka 107,000 produkcijskih delavcev v Fordovih obratih širom dežele, ki se je imela začeti danes opoldne, ne bo odklcala.

Kakor se je zvedelo, so se zastopniki unije in kompanije končno sporazumeli glede določbe v novi delovni pogodbi, ki bo unijo štela pred tožbnami za odkladnost, katera, predvideva Taft-Hartleyev zakon.

Obe stranki sta sedaj skupno na delu na izjavi, s katero se bo javnosti sporočilo, na kak način je bil dosežen sporazum, s katerim se je prišlo v okoli delavski postavji. Izjava bo tudi krila sporazum glede penzijskega načrta za delavce pri Ford Motor Co.

Taft-Hartley postava izzvala stavko

Včeraj je v Clevelandu zastavkalo 400 delavcev pri Globe Machine & Stamping Co. To je prva stavka v mestu, ki je direktna posledica nove Taft-Hartleyeve delavske postave.

Postava določa, da je unija finančno odgovorna za stavke, do katerih bi prišlo navzlic določbi v pogodbi, da člani ne bodo šli na stavko. Vsled tega je unija 243 CIO United Auto Workers, h kateri pripadajo delavci, izjavila, da nikakor ne bo sprejela pogodbe s protistavkovno klavzulo.

Kompanija je vztrajala na taki klavzuli, naker so delavci odšli iz tovarne, ki se nahaja na 1250 W. 76 St. V tovarni, ki je last Hupp Corporation, se izdelujejo avtomobilski in drugi hladilniki.

Predno je postal Taft-Hartleyev zakon polnomočen, so unije v obče podpisovale pogodbe, s katerimi so se zavezale, da tekom obstoja kontrakta ne bodo dovolile stavk.

Iz Akrona se poroča, da bo danes podpisan nov delovni kontrakt med CIO United Rubber Workers unijo in Firestone Tire & Rubber Co., ki bo kril 12,000 delavcev v akronskih obratih omenjene družbe.

Unija predlaga zvišanje voznine

Predsednik unije cestno-željezniških delavcev Thomas Meaney je prišel na dan s predlogom, da komisija CTS zviša ceno tedenskim vozničkim kartam za 25c, oziroma na \$1.50. Na ta način bi se kril tekoči deficit pri CTS, je rekel Meaney. Uprava priznava, da se bo voznina najbrž morala nekoliko zvišati, ampak hoče, da predno se podvzame ta korak, naj bi se na vseh vozovih moštvo skrčilo iz dveh mož na enega, s čemur bi se v tekočem letu prihranilo pol milijona dolarjev. Unija je temu nasprotna.

V Penni.

Mr. in Mrs. John Pavšek in sin so odšli v Forest City, Pa., obiskati številne znanec in prijatelje. Tamkaj ostanejo teden dni. Želimo jim obilo zabave in razvedrila!

Sovjetski predlog za mir na Balkanu zavržen brez debate

Vlomilec, ki je zbežal s "smrtno posteljo," zajet

Na neki cesti blizu St. Louisa, kjer je bil zaposlen kot delavec v nekem privatnem sanatoriju, je bil včeraj zajet 28-letni Arthur Kirkorian, ki je 18. julija zbežal iz Huron Road bolnišnice v East Clevelandu, kjer se je nahajal na "smrtni postelji" vsled ran, ki jih je dobil, ko je skušal zbežati pred policijo, ki ga je presenetila na pozorišču vloga v neko hišo v Wickliiffu, O.

Poročilo iz St. Louisa pravi, da se Kirkorian nahaja v dobrem fizičnem stanju.
Ko je bil prvotno pripeljan v Huron Road bolnišnico, so zdravniki dvomili, da bo okreval. Bil je težko ranjen v prsa. Policaj, ki je bil postavljen, da ga straži, je bil vsled malomarnosti za dalj časa suspendiran.

K zajetju drznega vlomilca je privedla okolščina, da je vozil avto z ohijsko licenco, ki je bila nedavno transferirana. Kirkorian se ni protivil aretaciji in ko je bil priveden v zapor, je preiskava odkrila, da je bil avto ukraden nekje v Clevelandu.

Na obisku

Včeraj so prišli na par-dnevni obisk iz Gowande, N. Y., Mrs. Mary Urbank, sin David, ki je bil pravkar častno odpuščen od vojakov po službi na Koreji, hči in zet Mr. in Mrs. Mike in Frances Mlakar ter sinovi. Mrs. Urbank je ostala na obisku pri bratu Louisu Pirc, 6233 St. Clair Ave., dočim se se drugi podali v Warren, O., na obisk k bratu John Mlakar, ki vodi gostilno Twilight Bar na Niles Rd. Dobrodošli!

Na operaciji

V Cleveland Clinic bolnišnici se nahaja John Terlep ml., sin poznane stavbenika Johna Terlepa iz 15501 Lucknow Ave. Operiran je bil na nogi. Prijatelji ga lahko obiščejo, mi mu pa želimo skorajšnje okrevanje!

Prog. Slovenke krožek 3

Jutri večer ob 7:30 uri se vrši redna mesečna seja krožka št. 3 Prog. Slovenk v Slov. društvenem domu na Recher Ave. Članice se vabi na polnoštevilno udeležbo.

Sorodnike išče

Mrs. Agnes Bevič, rojena Zakrajšek, iz 1018 E. 76 St. je prejela pismo od Marije Strle iz Ravnika št. 1, Nova vas pri Rakeku, ki prosi, da bi poizvedela za naslove njenih sestric Frances Pavlič in Marija Pavlič. Omenjenih dveh mati še živi in sicer na Ravniku št. 10, ter se reče pri hiši Šrajfi. Če same to čitajo ali če kdo ve kje se nahajate je proščen, da sporoči Mrs. Bevič, ker ima zanje novice od doma.

V bolnišnici

Prošli teden je bil odpeljal v St. Alexis bolnišnico poznani Mr. Vinko Starman, 15703 Waterloo Rd. Dobil je srčni napad in obiski niso dovoljeni. Upamo, da se mu bo zdravje kmalu obrnilo na bolje.

Protipredlog Gromika, da se vse tuje čete umaknejo iz Grčije, je bil poražen z 9 glasovi proti 2

LAKE SUCCESS, 4. avgusta—Varnostni svet Združenih narodov je danes brez debate zavrgel protipredlog sovjetskega zastopnika Andreja Gromika za mir na Balkanu, potem pa se je razvila debata o prihodnjem predmetu, ki naj bi prišel na dnevni red.

Glasovanje glede sovjetske resolucije, da se vse tuje čete umaknejo iz Grčije in da Združeni narodi prevzamejo nadzorstvo nad delitvijo ekonomske pomoči omenjeni deželi, je izpadlo 9 proti 2. Z Rusijo je glasovala edinole Poljska.

Z dnevnega reda Varnostnega sveta je bil torej odstranjen drugi načrt za izravnanje balkanskih zapletljajev. Prvi načrt so stavile Zedinjene države, ki so predlagale pol-trajno komisijo Združenih narodov za nadziranje vseh balkanskih držav. Ta načrt je bil poražen, ker se je Rusija poslužila svojega veta.

Poljska je danes takoj predlagala kompromis, glasom katerega bi se vsem balkanskim državam prepustilo, da same rešujejo svoje probleme.

Anglija in Amerika sta poljski načrt napadli, češ, da bi bil popolnoma neučinkovit in kot znamenje, da je delo Varnostnega sveta postalo brezpomembno. Ko je Gromiko predlagal sprejem sovjetskega načrta, je med ostalim izjavil, da "gotove mogočne države skušajo izvesti popolno ekonomsko in politično zasuženje Grčije."

Vsem navzočim je bilo jasno, da je Gromiko imel pri tem v mislih Trumanov program za pomoč Grčiji in navzočnost britskih čet v omenjeni deželi.

Zedinjene države udarile po "sovjetskih satelitih"

LAKE SUCCESS, 4. avgusta—Delegat Zedinjenih držav pri odboru Združenih narodov za članstvo je danes nastopil proti temu, da bi se bodisi Romunija ali Madžarska sprejeli v organizacijo Z. N.
Rekel je, da je sedanja romunska vlada kriva "zatiranja človeških pravic in svobodščin," in da obstoje resni dvomi, da bi se

Armada napravila seznam naravnih jam in zapuščenih rudnikov za slučaj vojne

WASHINGTON, 3. avgusta—Vojni tajnik Kenneth C. Royall je obelodanil poročilo, v katerem pravi, da vojni department ne more zanemarjati priprav za slučaj nove vojne. Med ostalim je odkril, da je armada v tej zvezi napravila seznam vseh poglavčnih naravnih podzemskih jam in zapuščenih rudnikov.

Poročilo poudarja, da glavna nevarnost Zedinjenih držav v slučaju novega konflikta izhaja iz dejstva, da je njena industrija večji del koncentrirana v par važnih okrožjih. Radi tega se mora ukreniti vse, kar je mogoče, da sovražnik ne bi mogel paralizirati vojne produkcije takoj v začetku konflikta, kajti edino na ta način bi se moglo deželi zadati usoden udarec.

Dve vojni sta dokazali, da je ameriška industrija več kot kos vsem nalogom obrambe produkcije, toda z ozirom na spreminjene razmere bo vlada tudi v mirnem času obdržala kontrolo nad "ključno grupo," ki jo smatra za potrebno, da se bo v slučaju vojne moglo brez vsakega odlašanja preti v polno produkcijo za obrambne svrhe.
Poročilo vojnega tajnika obsega tudi načrt za izdelovanje aeroplanskih kosov in kemikalijev. Komisiji za atomsko kontrolo so bile izročene vse informacije glede podzemskih jam in zapuščenih rudnikov, ki bi se v slučaju vojne premenili v industrijske obrate.

Važna seja

Nocoj ob 7:30 uri se vrši seja podr. št. 14 SZZ v Slov. društvenem domu na Recher Ave. Članice so vabljene, da se gotovo udeležijo polnoštevilo.

danja madžarska vlada izpolnjevala obveznosti, katere nalaga charter Združenih narodov.

Ameriški delegat je dalje izjavil, da se bodo Zedinjene države borile, da se letos sprejmejo Italija, Avstrija in Jemen, kakor tudi tri države, katerih vstop je Rusija lani vetirala, namreč Irska, Portugalska in Transjordanija.

V Indonezeiji še vedno ni miru

JOGJAKARTA, Java, 5. avgusta—Trije holandski bojni aeroplani so včeraj ob 5. uri popoldne, sedem ur pred uro, ki je bila odločena za prenehanje sovražnosti, bombardirali indonezsko zračno polje v tem kraju.

To se je zgodilo 90 minut potem, ko je nek holandsko letalstvo vrglo na istem kraju posodo, v kateri se je nahajalo kabelsko poročilo Varnostnega sveta s pozivom za končanje sovražnosti.
Napad je na indonezsko zrakoplovništvo trajal 10 minut.

Premier in predsednik indonezске republike sta potom tajnega radia sporočila svojim četam, da prenehajo s streljanjem, obenem pa se je opozorilo, da so njih sile raztresene in da je tudi nemogoče doseči mnogo tisoč civilnih borcev, ki se borijo z republikansko armado v raznih izoliranih krajih.

Dr. Virant zopet v uradu

Iz bolnišnice se je vrnil dobro poznani Mr. Frank Tegel na svoj dom na 960 E. 239 St., kjer se nahaja sedaj pod zdravniško oskrbo. Zahvaljuje se vsem za obiske, karte in darila ter se priporoča za obiske na domu.

"ENAKOPRAVNOST" NA ČRNEM KONTINENTU

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12

Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po poštu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year—(Za celo leto) \$7.00
For Half Year—(Za pol leta) 4.00
For 3 Months—(Za 3 mesece) 2.50

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po poštu v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year—(Za celo leto) \$8.00
For Half Year—(Za pol leta) 4.50
For 3 Months—(Za 3 mesece) 2.75

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year—(Za celo leto) \$9.00
For Half Year—(Za pol leta) 5.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

ENO PEROČE VPRAŠANJE

Združeni odbor jugoslovanskih Američanov je naslovil na državnega tajnika George Marshalla apel, naj se ameriškim državljanom jugoslovskega porekla dovoli svobodno potovanje v Jugoslavijo. Že več kot devet mesecev je vprašanje potnih listov za Jugoslavijo eno najbolj peročih vprašanj in v njegovo hitro in pravilno rešitev so zainteresirani tisoči ameriških državljanov jugoslovskega porekla. Državni oddelek je, kot znano, opravičil svoj postopek pri odklanjanju potnih listov za Jugoslavijo s formalno izjavo, da je v Jugoslaviji transportacija zelo slaba, da so prilike v pogledu stanovanj in prehrane neurejene in da Zedinjene države ne morejo prožiti dovolj zaščite svojim državljanom, ki žele potovati v Jugoslavijo. Ni dvoma, da je ta formalna izjava podana le kot izgovor in da je v ozadju tega odklanjanja potnih listov za Jugoslavijo nekaj povsem drugega. Ameriški državljanji danes lahko potujejo v fašistično Španijo ali pa Grčijo, ki se nahaja v plamenih civilne vojne, navzlic temu, da obe deželi, kar se tiče zaščite ameriških državljanov ne moreta prožiti zato nobenih garancij. Enostavno povedano, stališče državnega oddelka tudi pri temu vprašanju potnih listov popolnoma soglašata s splošnimi smernicami ameriške politike napram Jugoslaviji.

Na tisoče ameriških državljanov jugoslovskega porekla bi želelo po 30, 40 ali pa še več letnem bivanju v Zedinjenih državah (kjer so skupaj z ostalimi narodnostmi gradili svojo novo domovino) obiskati svoj stari kraj, svoje sorodnike in svoja rojstna mesta. Želeli bi videti in se prepričati na lastne oči, kaj se je v Jugoslaviji zgodilo in kaj se tam dogaja. Želeli bi urediti svoje osebne zadeve, kajti mnogi teh državljanov imajo v Jugoslaviji poleg ostalega tudi materialne interese. Z odklanjanjem potnih listov državni oddelek dela veliko krivico državljanom jugoslovskega porekla in potrebno je, da se merodajne faktorje opozori na to dejstvo. Potrebno je, da se tudi ostale organizacije soglasno z apelo Zdruzenega odbora priključijo akciji, da se to krivico popravi. Uspeh bo zajamčen, če bodo vse organizacije, društva, ustanove pa tudi posamezniki jugoslovskega porekla podprli s svojimi lastnimi apeli na državnega tajnika akcijo, ki jo je sprožil Združeni odbor jugoslovskega Američanov.

ŠE ENA NOVA O KITAJSKI KORUPCIJI

Ni dolgo tega kar je svetovno javnost osupnila vest, da je korumpirana kitajska nacionalistična vlada Čiang Kajšeka uradno zahtevala, da se ji dovoli prodajati na črni borzi relifno pomoč, ki je po UNRRA-inemu programu bila odrejena za kitajsko prebivalstvo. Kitajska vlada je že v naprej izračunala, da bi s temi črnbordizjanskimi špekulacijami imela okrog \$500,000,000 čistega profita, kar bi ji omogočilo, da reši svoje "težke finančne probleme." To vest so mnogi časopisi komentirali na razne načine; neki so jo smatrali za višek predrznosti in korumpiranosti, drugi pa za zelo posrečeno šalo. Dejstvo pa je, da se je, žal, na vse to kmalu pozabilo.

Nov primer korumpiranosti Čiangove klike, ki danes sedi na vratu kitajskega ljudstva, je vest United Pressa, da so tri kitajska podjetja, ki so lastnina sorodnikov samega diktatorja Čiang Kajšeka ukradli \$335,000,000. Vest je bila posneta iz kitajskega časopisa "Central Daily News," ki je lastnina Jen Li-Fu klike, ki je znana vsled svojih fašističnih škandalov. Do razkritja o tatvini je prišlo, ker so se vse tri skupine sprle okrog te \$335,000,000 vredne kosti in se pričele medsebojno griziti.

V teku pretekle vojne so Zedinjene države odobrile Čiang Kajšeku pomoč v znesku \$500,000,000, preteklega leta pa še okrog \$80,000,000 kar pomeni, da so sorodniki kitajskega diktatorja podkradli več kot pa polovico skupne ameriške pomoči. Veliki del te vsote so tri podjetja uporabljala za kupovanje predmetov, katerih uvoz v Kina je prepovedan. Kot pravi "Central Daily News" je del denarja prodan na črnem tržišču raznim špekulantom. Od raznih izdelkov, katerih uvoz v Kina je prepovedan, se je največja zloraba vršila z ameriški avtomobili, jeepi, tovornimi avtomobili itd. Ker je večina upraviteljev treh podjetij v

V zadnjih mesecih poznamo dva obiska predstavnikov evropskih držav na črnem kontinentu — v Afriki. Pred meseci je angleški kralj Jurij s svojo družino obiskal Južnoafriško unijo, zadnji mesec se je mudil predsednik francoske Republike Vincent Auriol v Severni Afriki. O obisku so se mnogo razpisali tudi angleški in francoski listi, zlasti tisti, ki jim je edini cilj, da prikažejo kolonije in Afriko kot najbolj miroljuben kontinent. Ali je temu res tako? Ali niso najštevilnejše afriške kolonije prav tako otrok surovega osvajanja imperialistov usoda kot Indija, Indonezija, Indokina itd.

O življenju v Južnoafriški uniji — o angleškem dominionu — prinaša francoski tednik "Action" krajši, a prepričevalni opis. Ob naslovu: "Kimberley ali mesto, ki ga njuni Velikanstvi ne bosta videli" nadaljuje: — V Kimberley se pride samo s propustnico. 30,000 prebivalcev živi tam kot v ujetniškem taborišču. Pet hotelov je rezerviranih za uslužbence rudniških družb. Pri mojem odhodu — koliko je bilo potrebno potov, da sem dobil dovoljenje — so me od nog do glave preiskali z žarki. Tu delajo črnici v diamantnih rudnikih, hodijo iz rovov popolnoma goli, z odprtimi usti. Uslužbeni gledajo, če ni kakšen kamen skrit pod jezikom, nato pregledajo zadnji del človekovega telesa.

Sir Walter Oppenheim ni, kakor bi morda kazalo njegovo ime, pisec detektivskih romanov, ampak je predsednik "Trading Diamonds Corporation", monopola vseh diamantov razen ruskih. V letu 1914 se je bil neomejeni gospodar na svetovnem trgu. V tem času pa je v Kimberley prišel čeden iskalec zlata, ki je prihajal iz Indije, iz Nove Gvineje in iz Avstralije. Dejal je, da mu je ime Running in da je predsednik "Diamond &" — ameriške družbe. Nekaj let pozneje se je pogajal kot enak z enakim z gospodom Walterom. Njuna upravna sveta in njune banke so se združile in sedaj sede vsak večer Running v svoj črni avtomobil, da gre na partije whiska k angleškemu peru.

Leta 1946 je zemlja dajala za 30 milijonov funtov šterlingov diamantov, od katerih je prišlo v Kimberley 23 milijonov. Črni rudarji sira Walterja in Runninga dobivajo vsak le 2 šilinga na dan. — Tako piše Jackie Boyd. Mi pa se še dobro spominjamo razprav pred OZN, ki so pred svetovno javnostjo razkrile neenakost v tej angleški koloniji. V parlament Južnoafriške unije voli 2,5 milijona belcev 200 poslancev in senatorjev, a 7,5 milijona črncev izbere 2, to da tudi njihovi izvoljenci morajo biti belci. 250,000 Indijcev, med katerimi je Gandhi začel svojo kariero, niso zastopani, niti ne morejo kupiti zemlje belcev, niti ne morejo dati svojih hiš v najem drugim kot belcem in so zaprti v svojih četrtih. Organizacija Zdruzenih narodov je odobrila francoski in kitajski predlog, ki ga je podpirala Sovjetska zveza, ki proroča

Francoske kolonije se dele na: Severno francosko Afriko, ki obsega mesti Tunis in Alžir ob Sredozemskem morju in protektorat Maroko. Zaprano francosko Afriko s Sudanom in Francosko Afriko ob Ekvatorju. Ali tudi v francoskih kolonijah vladajo izključno "belci"? Vsekakor. O črnih v Sudanu piše "Le monde illustre":

Večini črncev, ki pridejo iz pustinja v mesto, je ideal: lepa uniforma, udobno delo, ki omogoča sanjarjenje na kakšnih foteljih, zmerna plača itd. Toda ostali, nekoliko prosvetljenji, sanjajo o enakosti z belimi. . . . Verjetno je velika razlika med tistimi črnici, ki prihajajo s puščave in med tistimi, ki nosijo mehak klobuk in svetle čevlje po Dakaruju. V puščavi so nas celo veliki fantje — napoli nagi, pozdravljali od daleč; v Dakaruju so Afrikanci vedno bolj in bolj občutljivi in oholni. Tako se spreminjajo časi. Mnogo hitreje kot psihologija priseljenec. To je tamkajšnja drama. Kolonisti še 100% vidijo v črncu dobro kravo, za katero je potrebno skrbeti kot za domačo žival in ravnati z njo oblastno. . . .

sorodstvu s Čiang Kajšekom jim seveda ni bilo težko dobiti dovoljenja za uvoz prepovedanih stvari. Ta vest je prišla ravno v času, ko se razmotriva pod kakšnimi pogoji bi Zedinjene države pomagale Čiang Kajšekku iz zagate. Da je spet v vprašanju posojilo o temu ni nobenega dvoma. Zanimiva pa je ta pot teško prihranjeneh dolarjev ameriških davkoplačevalcev. Iz rok kitajske nacionalistične vlade, odtod v roke korumpiranih članov družine Čiang Kajšeka, en del se vrne v blagajne ameriških avtnih družb drugi pa z interesi vred gre v blagajne korumpirane kitajske klike. Rezultat pa je, da ameriški davkoplačevalci ne bodo imeli nobenega zadoščanja, da so s svojim denarjem pomagali vsaj delno tistemu delu kitajskega ljudstva, ki na ulicah umira od lakote in boleznin.

Francoski inženir mi je pravil: "Črnici so lenuhi. Ne poznajo nikakršne iniciative. Nimatejo smisla za ustvarjanje. Ne vedo storiti sinteze. Nanjese ne morete zanešati. Nekajkrat sem nastil črnca v prodajalnih. Vse je potrebno pregledati za njim. . . ."

Črnci, ki je študiral v Franciji, pravi: "Nazadnjaštvo, o katerem je govoril inženir, je še posledica suženjstva. Vendar to gre h koncu. In nastopa druga nevarnost, da bodo črnici na bel rasizem odgovorili s črnim rasizmom. Seveda, sedaj morajo Afrikanci najprej občutiti vrednost človeka in naravno državljanstva. So še morske obale, kjer se črnci ne upa kopati, ne da bi ga nagnali na žaljiv način. V mnogih restavracijah si ne upa naročiti jedi itd. . . ."

Črnici odgovarjajo z mnogimi stavkami, ker je v francoskih kolonijah še vedno veljavni zakon o prisilnem delu črncev. Ko pa so v Dakaruju stavkali, je prišlo evropskim priseljencem na misel, da je potrebno pričeti z večjo vzgogo delavcev in afriških državljanov.

V Bomaku, kjer so se 18. oktobra 1946 letali zbrali resnični demokrati-domaćini iz vse Afrike in zahtevali demokratične pravice, je ves predel mesta — naselje gobavcev.

V Maroku je položaj nekoliko drugačen. Tu je že od 1930 leta precej močno muslimansko nacionalistično gibanje, ki je združeno v stranki "Instiue-lal", to pomeni neodvisnost. Luccien Criffier se razburja, da je popuščanje francoskih oblastí že tolikšno, da kaže slabost. Maroku na čelu je sultan, ki je rekel leta 1944: "Odlučil sem se, da vladam s Francozi proti Maročanom, kakor sem se odlučil, da vladam z Maročani proti Francozom. V resnici so Francozi utrdili sultanovo oblast in ves stari fevdalni red. In sedaj zaman razvijajo nove teze o resitvi maroškega vprašanja, v deželi je položaj negotov. Na delu so reakcionarne sile.

Sredi teh ogromnih afriških puščav in politične zmede, ki izvira iz nerešenih socialno-družbenih odnosov, pa pozivajo demokratični elementi za združitev vseh pozitivnih sil v Unijo vseh Afrikancev. V reviji "Demokratie nouvelle" piše Felix Houphouët-Boigny: "Vsi ti zaključki (o izboljšanju življenja) ne prihajajo od elite, šefov, sinov šefov in privilegiranih funkcionarjev ali novih buržuov v Afriki, ki krepijo mržnjo in gnev, kakor je izjavljala predsednik "vseh dežel kolonizacije", ampak od tiste množice, ki jim je bila onemogočena izobrazba. Ti, ki jih hočejo nazvati skrajneže, niso iz te elite, ampak iz številne množice peščenih puščav, katerih jok ne pride do ušes srečnih prebivalcev mest in palač. Nikoli se med Afrikanci ni občutila močnejša težnja po združitvi. Medtem ko se na eni strani organizirajo sindikati, se na drugi strani zblizujejo in združujejo socialni razredi, ki si hočejo med seboj nasprotovati. Lahen veter demokracije je končno potegnil preko Afrike. Afrika je zganilo mogočeno gibanje ogromnih množic."

V oktobru 1945 so francoske kolonije v večini poslane poslance, ki so se v Parizu povezali z najboljšimi naprednimi strankami kot s komunistično in socialistično partijo. Afriški demokrati vidijo, da ves njihov kontinent obkrožajo imperialistične sile, zaradi tega iščejo pomoč v naprednih silah Evrope. Izjavljajo pa ponosno:

"Afrika bo to, kar Afrikanci hočejo narediti iz nje!" Napredni domačini v Afriki iščejo zvezo s tistim delom francoskega ljudstva, ki je pripravljeno, da jim pomaga. Ostro pa odklanjajo tiste, ki se vnaprej hočejo imeti kolonije le za izžemab-

O RAZNIH REČEH

M. ILJIN

Odkod v krušni sredici, v meči, luknjice?

Ko testo vsajajo v peč, lepivo od vročine usiha in se rahlja. Vrečica, ki je tako dolgo držala ogljikov dioksid ujet, se raztrga in plin se sprostí.

TRETJA POSTAJA: MIZA IN ŠTEDILNIK

Kuhinjski laboratorij

Ko so se razgorela, prasketajo suha smrekova drva. Veseli plamen sili kakor vaški godec plesat vse občinstvo, ki se je zbralo na štedilniku: Sinje pološeni čajnik meče kvišku svoj pokrov kakor klobuk, in ga v zraku lovi; ponev iz litega železa vsa drhti in cvrči od navdušenja; še velika ponev iz bakra, celo ta, tako dostojanstveno važna, se je spozabila, in nori ter poliva s kipečo vodo svojega soseda — skromni litoželezni lonček.

Po vašem je to kuhinja, po mojem pa kemijski laboratorij.

Kakor v kemijski delavnici, tako se tukaj reči spreminjajo v druge, ki jim niso prav nič podobne.

Neverjetno, kaj vse se dogaja v teh loncih in ponvah.

V navadni kuhinjski posodi je majhna kepa testa nenadoma oživila, da je začela rasti in se dvigati nad rob.

V ponev položeni kos mesa se je v kakšni uri tako spremenil, da ga ni mogoče spoznati: Razlezel se je na vlakna, komaj povezana med seboj, in siv je namestno rdeč. Krompir, ki je ravnokar še bil jednat in trd, se je zmečkal in leze narazen. In vse te čudeže dela navadna gospodinja s predpasnikom in zavihanimi rokavi, ne pa morda kakšen učen kemik.

Ženska, ki se suče pred štedilnikom, pogosto še pojma nima, kaj se godi v njeni posodi. Ve li ona na primer, kaj se dogaja, če se kuha krompir?

Kaj je krompir?

Kaj je krompir? To pa vendar vedo vsi.

O ne, ne vsi.

Vi, na primer: Veste li vi, iz česa sestoji krompir?

Ako ne veste, napravite tale poskus:

Nastružite surov krompir v kašo, zmešajte to v stekleni posodi z vodo, precedite skozi cunjico in dajte, da se tekočina usede.

Na dnu posode nastane sloj neke bele reči.

Odlijte vodo, zlijte usedlino na pivnik in dajte, da se osuši.

Bel prašek dobite.

Kaj je to?

To je škrob ali krompirjeva moka, kakor pravijo gospodinje. Škroba je v krompirju mnogo. A zakaj ga navadno ne vidimo? Zato pač, ker so v krompirju

nje in kjer lahko dosežejo vse zgolj s silo.

Vincent Auriol je ponavljal, ko je obiskoval afriške kraje in ljudi, naslednje: "Vsem, ki dvomijo v Francijo in ki trdijo, da zatira ljudstva in jim vsiljuje svoje gospodarstvo s silo, vsem, ki tako potvarjajo dejstva in ki tako klevetajo Francijo, govorim resnico: Nikjer, v nobenem času in v nobeni deželi na svetu niso izvolili prebivalci odstraniti svojih predstavnikov za sodelovanje z izvoljenimi predstavniki v materni deželi za ustavo Republike kot prav v Franciji!"

Res je tako. Vendar Afrikanci vidijo žalosten primer Indokine in Madagaskarja in so ponavalu desničarskih reakcionar- nih elementov v Franciji manj prepričani v trdnost njegovih besed. Dejstva so dejstva in ne more jih odpraviti nikakršen obisk!

zrna škroba skrita, kakor v skladišču v malih shrambah—stanihcah.

Zakaj ne jemo surovega krompirja?

Do škroba priti ni tako lahko. Moralni smo za to krompir nastругati. V želodcu pa ni take priprave. Želodec tega dela ne bi zmogel.

Zato surovega krompirja nihče ne je. Ko kuhamo krompir, popokajo stene stanic od razgrevanja, in voda pronicava v škrobna zrna. Od tega se ta zrna nabuhenjo in zmečajo.

Skuhani krompir je za naše oko suh, ker so vso vodo vsrkala vase škrobna zrna. To je vzrok, da prihaja krompir iz kropa suh.

Zakaj ima pečen krompir skorjico, kuhan pa ne?

Ko pečemo krompir, ga močno segrevajo, mnogo bolj kakor če ga kuhajo. Od silne vročine se škrob na površini spreminja v dekstrin, v klej, ki lepi posamezna škrobna zrna v rumeno skorjico.

Klej iz dekstrina ste gotovo že včasih rabili, dasi niste vedeli, iz česa je. S takim klejem lepilo poleg drugega tudi etikete na steklenici v lekarni.

Od česa je škrobano perilo trdo?

Ko likajo perilo z vročim likalnikom, se škroba radi silne vročine spreminja v dekstrin. Na perilu nastaja trda skorjica, podobna tisti na krompirju. Zato so škrobani ovratniki tako trdi, da režejo v vrat.

Odkod kruhu skorja?

V moki, ne samo v krompirjevi temveč v navadni, je tudi škrob. Zato se pri peki kruha napravi na hlebu skorja.

Pa je v moki resnično škrob? Morda vas jaz samo varam in škroba v moki sploh ni? Najbolje bo, če me preskusite.

Zavijte kepico testa v krpico platna kakor v vrečico ter jo izpirajte in izžemajte v čaši vode.

Voda postane bela kakor mleko. Dajte, naj se posede in videli boste, da je zlezla na dno ravno taka usedlina kakor pri krompirju.

Torej, govoril sem resnico: V moki je škrob.

Zakaj se kruh strdi?

Izpirajte vrečico z moko pod pipo vodovoda, dokler ne poide ves škrob. V vrečici ostane lepiljiva, žilava vlečna kepica. To je lepivo.

Klejasto lepivo ima lastnost, po kateri ga je lahko prepoznati: Če položite kje dve uri ali tri, se strdi in postaja tako krhko kakor steklo.

Na, zato se strdi tudi kruh. Lepivo, ki je v njem, postaja trdo in krhko.

(*Dalje v tokre*)

Dobro uporabljen denar

"Gospod zdravnik," toži bolnik, "strašno slabo se počutim. . . ."

"No," izjavlja zdravnik po običajni preiskavi, "Vi bi moralni mirneje živeti in manj jesti." "Vi se motite, gospod zdravnik, jaz sploh ne živim v izobitlju in si mnogokrat sploh ne morem privoščiti niti najnujnejšega!"

"Če je pa tako, dragi mož, potem vzemite tu dve sto dinarjev in si privoščite kaj dobrega!"

Nekaj dni pozneje sreča zdravnik moža. "Dragi gospod, ali ste dobro uporabili denar?"

"Da, gospod zdravnik, prav dobro! Preiskati sem se dal od zdravnika-specialista."

1947-1951

(Ponatis iz "Pionirja")

Leto 1939. Med ostalimi državami v Evropi je tudi Jugoslavija. Narava ji je dala vse. Široke ravnine in visoke, z gozdovi porasle planine, bujne planinske reke, bistra jezera in modri Jadran. Drob naše domovine je bogat vseh rud, ki so ljudem potrebne za lažje življenje.

A vendar—tako bogata dežela je bila siromašna.

Kmetje so orali z lesenimi in slabimi plugi. Delavci—v kolikor niso bili brez dela—so delali za revno plačo. Vasi so bile zapuščene, umazane, brez razsvetljave. Revščina in beda se je pojavljala na vsakem koraku.

Kako je bilo mogoče, da je bilo v tako bogati deželi tako siromaštvo. Temu so bili krivi takratni oblastniki. Niso skrbeli zato, kako živi ljudstvo, temveč zato, da bi sebi in svojim prijateljem v domovini in izven nje ustvarili čim udobnejše življenje.

Ko je bilo treba graditi industrijo, temelj materialnega blagostanja neke dežele, niso gradili tega, kar bi naši deželi bilo potrebno, temveč ono, pri čemer so največ zaslužili.

Zato se pri nas industrija ni razvijala. V kolikor pa se je razvijala, je šlo vse brez reda in načrta. Brezobziren rop je bil edini cilj. Kapitalisti so črpali iz dežele ogromno bogastvo, a ljudstvo je ostajalo siromašno.

Zaradi takega stanja je bila stara Jugoslavija kljub svojemu bogastvu gospodarsko popolnoma nesamosojna država.

Skoraj vse stroje, avtomobile, kamione, lokomotive, bencin, nafto in ostalo je uvažala iz inozemstva. Zato se je morala pokoravati željam tujih kapitalistov in služiti njihovim interesom.

Osvobodili smo svojo domovino in nič več ne služimo tujcem.

Bogastvo naše dežele je res naše.

A to še ni dovolj, kajti teh bogastev zaradi zaostalosti in vojne opustošenja še ne moremo v polni meri izkoristiti.

Industrijske panoge, ki jih doslej nismo imeli

Marsikateri izmed vas, kadar vidite na ulici kamion, lahko takoj pove njegovo znamko in deželo, iz katere je prišel. "Ford," "Chevrolet," "Opel," "Škoda," itd.; domačih kamionov gotovo niste videli.

Cez pet let bodo po naših cestah brneli kamioni izdelani v naših tovarnah in iz našega ma-

teriala. Samo v enem, to je v 1951. letu, morajo naše novozgrajene tovarne izdelati 6000 kamionov.

Pri nas je na traktorjih postajal precej traktorjev. Si kdaj videl, kako izgledajo ti traktorji?

To je pisana zbirka vseh mogočih tipov iz raznih tovarnih držav. Teško jih je popravljati kadar se pokvarijo. Delov enega stroja ni mogoče uporabiti za drugega.

Ob koncu petletnega plana bo pri nas prišlo iz tovarnih 1500 novih traktorjev.

Evo še nekaj podatkov o industrijskih proizvodih, ki jih do sedaj nismo delali, a bodo ob koncu petletnega plana že prihajali iz naših tovarnih. Podatki veljajo za 1951. leto in so tilde:

- 100 lokomotiv na leto,
- 280 potniških vagonov na leto,
- 5.500 tovornih vagonov,
- 4.000 ton hidravličnih strojev (turbin in drugih),
- 34.000 ton poljedelskih strojev,
- 7.600 ton gradbenih strojev,
- 150.000 radijskih sprejemnikov,
- 50.000 koles itd.

Elektrifikacija

Električni tok je važen činiatelj v življenju neke dežele. Potreben nam je za razsvetljavo, za industrijo, promet itd. To je energija, ki jo je po žicah mogoče napeljati na veliko daljavo. Do sedaj so jo imeli v glavnem mestu in večinoma le za razsvetljavo, poleg tega je bila draga, kajti večina naših električnih central uporablja kot kurivo dragi premog.

V planu je predvidena gradnja velikih central, katerih kurivo bo brezplačno. To je beli premog—voda naših rek. Pregradili jih bomo z jezovi in zgradili ob njih velike hidrocentrale.

Se vedno bomo gradili kalorične (toplotne) centrale, a te bodo uporabljale cenejši premog in bodo povezane s hidrocentralami.

Kaj pravijo številke o razvoju elektrifikacije pri nas? Evo nekaj besed iz petletnega plana:

"Proizvodnja električnih strojev v letu 1951. povečati na 135.000 kw, kar predstavlja v primeru z letom 1939. 31-krat več."

Novi rudniki in nahajališča

Bogastvo, ki je skrito v globini zemlje pri nas še ni raziskano. Ze najdena nahajališča rud se izkoriščajo premalo, ali pa sploh nič.

V Črni gori n. pr. je mnogo boksita, iz katerega delamo aluminij—toda tovarni za aluminij

nimamo. Tako je tudi drugje pri nas.

Plan predvideva kar največje izkoriščanje rud in ostalega.

Pred vojno so trdili, da v Jugoslaviji sploh ni nafte. Petrolejske družbe so plačevale ogromne vsote takratnim oblastnikom, samo da ti ne bi gradili rafinerij za nafto, ampak jo kupovali od njih.

Kaj na to pravi naš plan?

Plan pravi, da bomo 1951. leta dali industriji 450.000 ton nafte, to je 450-krat več kot leta 1939.

To so najosnovnejši podatki iz našega petletnega plana. Ko bo ostvarjen, bo naša domovina stopila v vrsto gospodarsko močnih in neodvisnih držav.

Z gospodarsko krepitvijo države se bo dvigalo tudi blagostanje vseh delovnih ljudi. Zivljenjski pogoji bodo boljši, vsakemu bo omogočeno zadostno solanje, čitanje knjig in drugi pogoji kulturnega dela. Poleg tega mora močna industrijska država, kakršna bo postala naša, imeti delavce, ki bodo vodili naše industrije. Zato bo ustanovljenih na stotine šol, v katerih se bodo vzgajali bodoči mojstri, tehniki, traktoristi, kombajnerji. Z naših visokih šol bodo prihajali novi inženirji in konstruktorji, ki bodo s svojim delom in izumi omogočali hitrejšo izvrševanje plana in pripravljali teren za novi plan, ki bo sledil prvemu.

A pionirji?

Pionirji—to so vendar bodoči mojstri, traktoristi, konstruktorji, inženirji. In njihova naloga v okviru petletnega plana je jasna: učiti se zavestno in požrivovalno. Ne gubiti dragocenega časa, kajti domovina čaka na njihovo pomoč.

Poleg besed "petletni plan" sta, zlasti naši mladini in pionirjem, vedno pred očmi še dve besedi: Šamac—Sarajevo.

Nova mladinska progla, ki jo gradimo v Bosni, je po besedah maršala Tita prvi člen v verigi petletnega plana.

Mogoče ste se že kdaj vprašali: zakaj ravno progla? Zakaj ne kakšna tovarna ali rudnik?

Ste poslušali v sredo, 14. maja oddajo za pionirje v Radiu Ljubljana?

V njej ste slišali te-le besede: "... koliko bogastva skriva v sebi bosanska zemlja!

Premog in železo. Ze v pradednih časih so bili prebivalci bosanskega rudogorja kovinarji. Pravijo, da človek tam ne more napraviti niti koraka, ne da bi stal nad premogom ali železom. Skoraj 900 km² zavzema bogati bazen med Zenico in Sa-

rajevom. Pod zemljo bi mogli priti do Zenice do Sarajeva skozi sam premog. Milijarde ton premoga leže tu.

Premog pa kopljejo samo v treh rudnikih: V Zenici, Kakanjnu in Brezi ...

Pa železo? Do sedaj so ga kopal samo v Varešu in Ljubiji... Ze zdavnaj so poznali nahajališča mangana okrog Čevljano-vicev; geologi so ga našli tudi na Ozrenu, pri Usori, v Zavidovcih ...

In krom, dragocena ruda bodočnosti, je v okolici Krivaje, pri Dubočini in Tribiji, na prostoru, ki meri 114 km² ...

Teslić, Žepča, Maglaj—nahajališča magnezita, ki daje kovinam veliko odpornost proti vročini...

Nahajališča laporja pri Kakanjnu za cementno industrijo ...

Bogate rezerve boksita, lesno bogastvo razsežnih gozdov, sila bosanskih rek in še in še ...

To so na kratko in hitro pogledana bogastva bosanske zemlje. V prvem petletnem planu bomo začeli s povečanim izkoriščanjem teh zakladov. Toda kako jih bomo vozili, kako jih bomo stajali na razpolago vsemu našemu ljudstvu, če ne bomo imeli potrebnih sredstev? Če ne bo železnice in cest, če ne bo lokomotiv, vagonov in kamionov dovolj, bo padel naš petletni plan v vodo. Promet moramo pravočasno urediti, drugače nam vse odreče svojo pokorščino. Ena za drugo se bodo ustavile reke blaga. Križišča bodo natrpana, skladišča po tovarnah ne bodo imela kam nalagati izdelanih stvari. Če se ustavi gibanje prometa, če se ustavi vlak, se s tem ustavlja tudi tovarne.

Zgraditi prometne žile—to je naša naloga.

Sovjetski pisatelj Hjin pravi v svoji knjigi "Povest o velikem načrtu."

"Voda si sama najde pot in skoplje strugo. Premog, bombaž, les, železo in druge stvari pa si ne morejo same zgraditi poti. Naša dolžnost je napraviti jim cesto. Mi, ljudje, moramo narediti pota, da bo državo poplavilo bogastvo. Tu moramo narediti pot, tam železnico, drugje zopet izkopati kanal, pa urediti pristanišče, popraviti mostove, nasipe, ceste ..."

Ste že slišali pionirji te besede? Če jih še niste, vtisnite si jih dobro v spomin, saj vam povedo, zakaj naša mladina letos gradi progla Šamac-Sarajevo.

Vem, še nekaj bi zdaj radi vprašali. Prav za prav ne vprašali—potožili bi radi: mi pa ne smemo na progla Šamac—Sarajevo! Kako naj potem damo svoj delež za njeno zgraditev?

Res je, prešibki ste še za težko delo, toda mnogo vas je in kljub temu lahko mnogo naredite:

zbirajte prispevke in material za progla, prirejte kulturne prireditve, katerih dobiček boste poslali graditeljem proge, pomagajte v vaseh družinam, katerih sinovi in hčere so odšli na gradnjo proge, obdelati polje. S tem boste mnogo naredili za mladinsko progla in ko bo zgrajena, boste lahko rekli: "Tudi mi smo dali svoj delež pri največji akciji jugoslovanske mladine."

Društveni koledar

AVGUSTA

24. avgusta, nedelja. — Piknik društva "Nanos" št. 264 SNPJ na prostorih Doma za zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

29., 30., 31. avgusta in 1. septembra, petek, sobota, nedeljo, ponedeljek—Narodni dan SNPJ prve tri dni so priredbe v S. N. Domu na St. Clair Ave., piknik pa bo na farmi SNPJ, v slučaju dežja pa zabava v SDD na St. Clair Ave.

31. avgusta, nedelja. — Društvo Velebit št. 544 SNPJ priredi piknik na prostorih Doma za zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

SEPTEMBRA

7. septembra, nedelja. — Ples krožka št. 1 Progresivnih Slovencev v SDD na Waterloo Rd.

14. septembra, nedelja. — Ples Memorial kluba v SDD na Waterloo Rd.

21. septembra, nedelja. — Ples društva št. 4276 IWO v SDD na Waterloo Rd.

27. septembra, sobota. — Ples društva Naprej št. 5 SNPJ v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

28. septembra, nedelja. — Koncert pevskega zbora Slavulj v SDD na Waterloo Rd.

OKTOBRA

5. oktobra, nedelja. — Prireditve podr. št. 48 SANSa v SDD na Waterloo Rd.

5. oktobra, nedelja. — Igra in ples krožka št. 3 Prog. Slovencev v Slov. društ. domu na Recher Ave.

11. oktobra, sobota. — Ples dr. Slovenske Sokolice šte. 442 SNPJ v Slov. nar. domu, na St. Clair Ave.

12. oktobra, nedelja. — Ples društva Združene Slovenke šte. 23 SDZ v SDD na Waterloo Road

19. oktobra, nedelja. — Plesna

veselica društva Washington ZSZ v SDD na Waterloo Rd.

26. oktobra, nedelja. — Plesna veselica društva Betsy Ross ABZ v SDD na Waterloo Rd.

26. oktobra, nedelja. — Koncert pev. zbora "Planina" v Slov. nar. domu na 5050 Stanley Ave., Maple Heights, O.

NOVEMBRA

2. novembra, nedelja. — 25-letnica društva "Cvetiči Noble" št. 450 SNPJ s programom in plesom v Slov. društvenem domu na Recher Ave.

2. novembra, nedelja. — Ples krožka št. 1 Progresivnih Slovencev v SDD na Waterloo Rd.

9. novembra, nedelja. — Prireditve društva "V boj" št. 53 SNPJ v SDD na Waterloo Rd.

16. novembra, nedelja. — Ples društva Strugglers SNPJ v SDD na Waterloo Rd.

16. novembra, nedelja. — Prireditve podr. št. 106 SANSa v Slov. društ. domu na Recher Ave.

23. novembra, nedelja. — Koncert pevskega zbora Jadran v SDD na Waterloo Rd.

27. novembra, četrtek. — Koncert pevskega zbora "Zarja"

v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

30. novembra, nedelja. — Koncert Mlad. pev. zbora SDD na Waterloo Rd.

DECEMBRA

7. decembra, nedelja. — Koncert pev. zbora Slovan v Slov. društ. domu na Recher Ave. ob 3:30 pop.

7. decembra, nedelja. — Ples društva Združeni bratje št. 26 SNPJ v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

14. decembra, nedelja. — Ples Kluba slov. žena v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

21. decembra, nedelja. — Ples ženskega odseka v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

25. decembra, četrtek. — Ples Soc. kluba št. 49 JSZ v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

28. decembra, nedelja. — Ples Podr. šte. 41 SZZ v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

31. decembra, sredo. — Silvestrova zabava zbora "Jadran" v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

SLOVENSKA KUCHARICA

NOVA KNJIGA S KUHINJSKIMI RECEPTI, sestavljena po Ivanki Zakrajšek v New Yorku

JE NAPRODAJ V URADU "ENAKOPRAVNOSTI"

CENA KNJIGI \$5

ZAVAROVALNINO

proti ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam, itd.

preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 SCHADE AVE.

Pokličite: ENdicott 0718

CLEVELAND

JE SLOVENSKA METROPOLA V AMERIKI!

V Clevelandu so naseljeni Slovenci, oziroma Jugoslavlani iz vseh delov Slovenije in sploh Jugoslavije. V Clevelandu izhaja slovenski list

ENAKOPRAVNOST

ki prinaša dnevno zanimive novice iz vseh delov sveta.

Enakopravnost

6231 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio

LET'S EXPLORE OHIO

State Parks

Vacationland of the Mid-West, Ohio is outstanding in historical, scenic and recreational facilities. Three hundred square miles of the state's 41,000 are public parks. More than 100,000 acres are in forest preserves. The State Highway Department maintains more than 500 clean and convenient roadside parks dotted along the major routes.

From the white beaches of Lake Erie to the mighty river that bears her name, Ohio offers a full summer of attractions for those who seek fun in the sun.

Thirteen park districts have been set up by cities and counties in addition to the many state and municipal parks. Perhaps the most widely known is the Cleveland Metropolitan Park District, which includes nine reservations along the rivers that surround metropolitan Cleveland.

Every major highway entering Cleveland cuts across these colorful and wooded 12,500 acres of unusual recreational areas. Well-developed, the parks provide 53 miles of driveways along the streams and through the woodlands; 66 miles of horse paths and 55 miles of foot trails. The rivers widen into five lakes, covering 160 acres. There is swimming at Huntington Reservation on the shore of Lake Erie; in the 97-acre lake at Hinkley Reservation and in the two pools and two concrete pools in other parks of the system.

Thirty-five picnic grounds provide 1875 tables and more than 500 fire-places in the park system, which also has 43 baseball fields, two golf courses (public), 44 horseshoe courts and 35 acres of parking space.

Shelter houses, 17 in number, are dotted through the parks with 114 comfort stations. Children's camps number 16, and there are five nature trails and two museums.

Largest of the reservations is that along Rocky River from Detroit Avenue to Strongsville, with a continuous park drive following the valley of the river to Berea.

Would you believe it?

In Medieval Days—

FRESHNESS OF BREAD INDICATED SOCIAL STANDING. FRESHLY BAKED BREAD FOR ROYALTY, (DAY OLD FOR NOBILITY, 2 DAY OLD FOR GENTRY, 3 DAY OLD FOR SCHOLARS, 4 DAY OLD FOR PEASANTS.

Today—BREAD WRAPPED IN WAXED PAPER IS DELIVERED OVEN-FRESH TO 34,000,000 FAMILIES EVERY DAY.

Oblak Mover

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

John Oblaka

1146 East 61 Street HE 2730

TEKOM ČASA,

ko se zobozdravnik Dr. J. V. Zupnik nahaja na St. Clair Ave. in E. 62 St., je okrog 25 drugih zobozdravnikov v tej naselbini prakticalno in se izselilo, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.

Ako vam je nemogoče priti v dotiko z vašim zobozdravnikom, vam bo Dr. Zupnik izvršil vsa morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določenega dogovora.

Njegov naslov je

DR. J. V. ZUPNIK

6131 ST. CLAIR AVE. vogal E. 62nd St.; vhod samo na E. 62 St.

Urad je odprt od 9.30 zj. do 8. zv.

Tel.: EN 5013

